

מעצמות המערב. מבחינת ההשכלה, הכלי כלה, הכושר הצבאי והיכולת המדינית, היה זה כימעט חלל ריק. בחלל ריק זה בלט היישוב היהודי הקטן כסלע איתן. כיום שולטים בעולם הערבי מישרים דינאמיים ונמרצים. המרחב מתאושש ב- מהירות מבחינת השכלתית, משתלט על אוצרות הנפט שלו והופך מעצמה כל-כלית עולמית. הוא מתקדם גם במישור הצבאי, המושפע על-ידי הנחומים הכל-כליים ורמת האירגון החברתי.

העליונות הצבאית הרבה, שהיתה ל-יישוב היהודי בתקופת הסטנים והמסרשמי-טיס, שוב אינה בטוחה בעידן הטילים. שי-הגיע למרחב.

יאוש מהשלום. אולם נדמה שאווירת הספקות, שפשטה במדינה, אינה נובעת מחשבוניות צבאיים וכלכליים, אלא משר-שים פסיכולוגיים עמוקים יותר.

בחוגים רבים במדינה פשטה בשנה ה-27 אופנה של התייאשות מסיכויי השלום, הסיסמה היא: "הערבים לא יסכימו לעולם לעשות שלום עם ישראל", והמתחכמים אף מוסיפים: "אילו היינו במקומם, גם אנחנו היינו נוהגים כך".

על רקע המציאות של מדינת-ישראל, בליבו של העולם הערבי, היאוש מן השלום מוביל לייאוש מן המדינה עצמה. מי שרואה את כל עתיד המדינה כנוף הררי, שבו משתרעות המילהמות כריכסי-הרים, רכס אחרי רכס, עד האופק ומעבר לו — מוכרח להתייאש. בשביל אם ליל-דים, זהו נוף מבהיל.

העם

כמו אוויר לנשימה

יוסי העצמאות ה-27

נחוג באווירה של

תיסכול, ספק

ופסימיות

עשרים ושבע שנים הן קצת למעלה משליש תקופת-חייו החזויה של הישראלי המודרני. בחייה של מדינה, זוהי תקופה קצרה מאד.

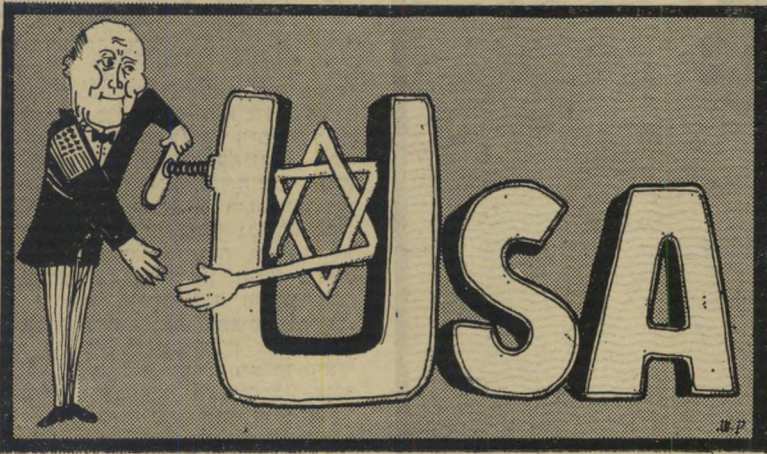
לוחמי תש"ח, שהיו בני 25-18 ביום קום המדינה, מנהלים עתה את המדינה, ואילו מרבית חיילי צה"ל הנוכחיים, אנשי חובה וקציני-קבע צעירים, כבר נולדו במדינת-ישראל. כל מה שקדם להקמת המדינה נראה להם כעבר רחוק, סיפורי-סבא.

האבות הלכו בהפגנות, צעקו "עליה חופשית — מדינה עברית", הצטרפו ל-מחתרות ולחמו בשילטון הבריטי. הבנים כלל אינם יכולים לתאר לעצמם מציאות בלי מדינת-ישראל.

אין אדם יכול להעריך את חשיבותו של האוויר לנשימה, עד אשר הוא מוצא את עצמו בלי אוויר. רק מי שגווע בצמא יכול להעריך את חשיבותם של מים. מי שאוכל כל יום שלוש ארוחות דשנות, עלול להתייחס לאוכל בוילזול. בשביל האבות, המדינה היא נכס יקר,

טונו ספורט טונו

חושב חדרה זכה
560.000 ל"י
 השבוע
 מינימום הפרס הראשון
450.000 ל"י
 מינימום כלל הפרסים
900.000 ל"י
 יום המישי — המועד האחרון
 למסירת הפסגים
 עשה לך מנהג קבוע —
 מלא טונו בכל שבוע!
 המועצה להסדר ההימורים בסמרט

יד לוחצת יד

יתכן שגם אופנה זו אינה אלא סימפ-טום, המעיד על בעייה עמוקה עוד יותר. במשך 27 שנים הצליחה המדינה להתחמק מן ההתמודדות עם הבעיות המוסריות ה-יסודיות הכרוכות במאורעות שקדמו ל-הקמתה. בשנה האחרונה החלו בעיות אלה להרים ראש ולהטוע תשובה.

מדינת-ישראל קמה בכוחה של תנועת-תחייה לאומית. האם עשתה תנועה זו עוול לאחרים? האם התעלמה מקיומו ומ-זכויותיו של עם הארץ? האם היא תועה במבוך מוסרי, שאין ממנו מוצא?

דגלים ונאומים. יתכן שהתבדל הי-עיקרי והמכריע בין 1948 ו-1975 הוא שי-לוחמי תש"ח היו חזורים לחלוטין בציד-קתם, בעוד שבלב אזרחי תשל"ה מכרסמים ספקות בלתי-מודעים.

ספקות אלה הם המביאים לכך שהאדם הישראלי מפקפק באפשרות של שלום — כשהוא מעביר, בתת-הכרתו, את ספקותיו שלו אל לבו הצד השני. הסיסמה "הם לא יעשו עימנו שלום מפני שהם טוענים שאין לנו זכות-קיום" עשויה להסתיר ספק פנימי, בלב בעל הסיסמה עצמו, לגבי זכות-קיום זו.

אם כן, הרי שי רק דרך אחת להבראה פנימית: להוציא את השאלות המוסריות הגדולות אל אור השמש, להתמודד עימן בגלוי, להשיב עליהן בכנות, לא בדרך של-סיסמאות תעמולתיות, אלא תוך בירור מצפוני מעמיק.

מלאכה זו לא תיעשה ביום-העצמאות ה-27, כמו כל קודמיו, הוא יטבע בים של סיסמאות, דגלים ונאומים של פוליטי-קאים רדודים. אך החיים הלאומיים אינם קיימים רק בימי-הג — והבירור הגדול, המבריא והמשרר, שאי-אפשר להתחמק ממנו, יארך ימים רבים.

צורך שאי-אפשר בילעדיו. בשביל הבנים, המדינה היא פשוט חלק מן המציאות. **הפאראדוקס הגדול.** משום כך יכלו רק האבות לעמוד, ערב יום-העצמאות ה-27, על השינוי העצום שחל באווירת המ-דינה. הם היו מסוגלים להשוות.

עם קום המדינה, מנה היישוב היהודי בארץ 635 אלף איש — אי קטן בים המרחב הערבי. ישוב זה היה עני, נכסיו הכלכליים היו מצומצמים, כוחו הצבאי היה דל, אולם הוא היה תדור הרגשת-ביטחון עילאית, משוכנע שיש בכוחו להג-שים כל מטרה שהוא קובע לעצמו. לא עלה על דעת איש לפקפק בכוחה ובסי-כוייה של המדינה החדשה להתקיים ולי-שגשג.

מאז גדלה האוכלוסייה פי ארבעה ויר-תר, יש לה כלכלה גדולה וצבא מן המ-שוכללים בעולם. מעשיה ומחדליה ממלאים את עיתוני העולם, כאילו היתה מעצמה עולמית. היא עומדת במקד התרחשויות הבינלאומיות.

אך הרגשת-הביטחון של המדינה הלכה והתדלדלה. יום-העצמאות ה-27 יוחג באווירה של דיכאון, תיסכול, פסימיות וספק. מעולם לא שאלו ישראלים רבים כליכך, בקול רם כליכך, אם יש סיכוי למדינה להתקיים לאורך ימים.

מהו סוד הסאראדוקס הזה? **סמנים וזיילים.** אפשר למצוא להרי-גשת אייביטחון סיבות חומריות.

אמנם גדלה המדינה מכל הבחינות ב-27 השנים, ומשאביה האנושיים והחומריים התרבו במהירות. אך יחסי-הכוחות בינה ובין העולם הערבי מגלים תמונה שונה. ב-1948 היה העולם הערבי רדום, מפגר ואדיש. שלטו בו מישרים פיאודליים נחותים, ולקובים, שהיו משועבדים ל-

גב' אירנה לווינהוף
 מתבקשת להתקשר עם ש. זמיר אמירים, גליל בקשר לעניין חשוב

המנוי קיבלת חשבון, אנא, פרע אותו בהקדם. מחלקת המישיים

חשבוע 1963
 זוחי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן חספ-רות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחסור כפל וחילוק יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

מיבצע מייוחד לחיילים כל חייל שיחתום בחודש אפריל על "העולם הזה" יקבל הנחה של 40% השבועון יישלח רק לדואר צבאי